Çanakkale'de savaşanlar konuşuyor

Önemli tarihî olayların nasıl canlandırılacağı büyük bir merak konusu

FAHRİ BELEN VE FAHRETTİN ALTAY PAŞALAR ŞÖYLE DEDİLER:

"Senaryoyu okusaydık faydamız dokunurdu"

AKŞAM
İLÂVEDİR. AYRICA PARA İLE SATILMAZ

Samimî isek hemen harekete geçelim

Doğan PÜRSÜN

Öncelikle, en az 250 bin Türk'ün şehit olduğu ve yakın tarihin en büyük kahramanlık destanının yaratıldığı Çanakkale Savaşı ile ilgili film, şânına lâyık olmalıdır. Böyle bir filmin yaratılması için de elden gelen masraf ve çabadan kaçınmamak gerekir.

Bu noktaya kimsenin itirazı olmıyacaktır sanılır. Bundan sonra, Çanakkale Savaşını canlandıracak filmin, Co-Produksiyon veya yabancı filmcilerin işbirliği ile çevrilip çevrilemiyeceği tartışılabilir.

Hemen ekliyelim ki, Çanakkale Savaşı gibi Birinci Cihan Harbinin en önemli olayını filme alacak, hattâ hattâ Co-Produksiyon yapacak birçok yabancı şirket çıkacaktır. Yeter ki, Türk filmcileri biraz, pencerelerini yabancı memleketlere çevirsin ve işbirliği imkânını araştırsınlar.

Kaldı ki, Çanakkale Savaşı filmi için Co-Produksiyon yapmaya lüzum yoktur. Çünkü, bu gibi süper produksiyon filmlerde, en büyük masraf, binlerce figüranın rol aldığı harb sahneleridir. Genelkurmay Başkanlığı iyi niyetli bir davranışla Çanakkale Savaşı filmi için Çanakkale'de bulunan Kolordüyu filmcilerin emrine vermiş ve Donanmayı da tahsis etmiştir.

Nitekim, İtalyan Produktörü Dino De Laurentis, «Siyah Melek» filmini İstanbul'da çevirmek için, onbin asker ve İstanbul Belediyesinin kolaylık sağlamasını istemişti. Çünkü, İtalyan produktörünü korkutan bu masraflardı.

Türk Genelkurmay Başkanlığı bu imkânları sağladıktan sonra geriye, filmi çevirecek teknik kadro kalmaktadır. Bugün, Avrupa ve Amerika'da tarihî film çeviren ünlü ekiplerden birisi ile anlaşılabilir.

Venedik Film Festivalinde konuştuğumuz Türk dostu, «Sevgilim Hiroşima» filminin prodüktörü Samy Halfon da, Türk filmciliğinin gelişmesi için aynı yolu teklif etmiş ve yabancı firmalarla ortaklaşa iş yapmamızın güç olduğunu, ancak Türk sinemasında eksik olan teknik kadronun kiralanarak filmler çevrilebileceğini söylemişti.

Eğer, samimî olarak Çanakkale Savaşına değer bir film çevrilmek isteniyorsa, sinema tekniğinde çok ileri olan yabancı filmcilerle işbirliği yapılmalıdır.

● ÇANAKKALE Savaşında döğüşen General Fahri Belen, film çevrildiği için çok sevinmiş, «Hatırlansak iyi olur du» demiştir. Fotoğrafta, General Belen görülüyor.

● «Çanakkalede bulunan insanların, film üzerine eğitenler kadar olmasa(!) bile yine de bilgileri vardır»

Çanakkale Savaşına katılan General Fahri Belen ile General Fahrettin Altay, «Çanakkale Savaşı» hakkında bir film çevrileceğini bizden öğrenmişlerdir. Nedense, Çanakkale Savaşında döğüşen, kan dökenler, bu konu ile ilgili film hazırlanırken unutulmuşlardır. Bugün, emekliye ayrılıp kendi köşelerine çekilen Çanakkale Savaşı kahramanlarına sorarak, «Acaba sizlerin, Çanakkale Savaşı hakkında söyliyecek bir sözünüz olabilir mi? Senaryoya geçiliyecek orijinal anılarınız yok mu?» dedik.

Çanakkale Savaşının unutulan bir kahramanı bütün bunlara rağmen alçak gönüllülük içinde, «Bizim görevimiz savaşmaktı. Bu vatan için çarpıştık. Şimdi köşemize çekildik» demişlerdir.

General Fahri Belen, Çanakkale Savaşı gibi bir film çevrilmesini sevinçle karşılamış, hazırlanan senaryoyu okumak ister mi idiniz? sorusuna da şu cevabı vermiştir:

Önemli olan Çanakkale'nin

«Benim haberim olmadığı için böyle bir hâdisede bulunmam imkânsızdı. Ancak, tutfedilen senaryonun bir nüshası bize verilse idi, gözden geçirirdim. Şimdi, elimizde birşey olmadığı için faydam dokunamaz. Bizler önemli değiliz, mühim olan Çanakkale Savaşının şanına yakışır bir şekilde filmlerin çevrilmesidir. Eğer Genelkurmay bu işi ciddî olarak ele aldı ise ben biraz hatırlatmakta fayda görürüm: Dünyanın en ünlü harbiye tarihçilerinden biri olan İngiliz Hewzel, «Tarihin Anahtarları» isimli kitabının basılmasından önce, müsveddelerini 100 askerî okula göndererek, dağıtmış ve görüşlerini bildirmelerini rica istemiştir. Herşeye rağmen Çanakkale Savaşı gibi önemli bir zafer ele alınırken, aynı yola gidilse idi fayda olurdu.»

Çanakkale Savaşına katılmış olan General Fahrettin Altay da bu konu hakkında şöyle demiştir:

İnşallah iyi olur

«Çevrilecek filmin senaryosu hakkında bilgim olmadığından, birşey söyliyemem. İnşallah iyi olur temennisinde bulunabilirim. Acaba, birçok önemli olaylar nasıl gösterilecek? Hangi sahneler ne şekilde aksettirilecek?

General Fahrettin Altay: «Senaryoyu okumak istermiydiniz» sorusunu da şu şekilde cevaplandırmıştır:

«Herhalde fena olmazdı. Çanakkale'de bulunan insanların filmi çevirenlerden kadar olmasa (!) bile yine de Çanakkale Savaşı hakkında bilgileri vardır. Gözden geçirmek daha başka olsa gerek.»

"Önemli olan, Çanakkalenin şanına yakışır bir film çevirebilmek"

● ARTIK kendi köşesine çekilen General Fahrettin Altay: «Çanakkale'de savaşan kişilerin böyle bir film hazırlanırken fikirleri alınmalı idi» demiş, arkasından da şunları söylemiştir: «Ancak önemli olan iyi bir filmin hazırlanmasıdır. Bizler önemli değiliz.»

BİR HİKAYE

Şişedeki zehir

SİMON Barlow, odayı dik katle gözden geçirdikten sonra gözlüğünün camlarını sildi. Harry Dallas'ı öldürmek için hazırladığı planın kusursuz olduğuna emindi. Barlow ile Dallas beş yıldır aynı apartıman dairesini paylaşıyorlardı. Fakat iki erkek karakter itibariyle birbirine taban tabana zıttı. Dallas, günde 50 sigara içtiği halde, Barlow öksürük hapları emmekle yetiniyordu. Dallas günde yarım şişe konyak, Barlow ise limonata içiyordu. Dallas'ın yüksek pokere düşkün olmasına karşılık, Barlow'un gözünde, kumarın her çeşidi haramdı. Dallas, kadınları seven ve çapkınlığiyle övünen bir erkekti; Barlow ise bir kadınla ömründe senli, benli olmuş değildi. Yegâne müşterek tarafları, ikisinin de orta yaşlı ve bekâr oluşları idi.

Şu anda odanın ortasındaki masanın üstünde bir dolu şişe ile bir bardak duruyordu. Şişede, bir manga askeri öldürecek kadar zehir olması, doğrudan doğruya Barlow'un marifetiydi. Bu zatın, Dallas'ın ölümünü istemesi için birkaç sebep vardı. Bir kere ondan nefret ediyor canlılığı ve neşesi sinirine dokunuyordu. Fakat asıl sebep başkaydı.

Barlow borsa oyunlarına kumar gözüyle bakmıyordu. Son zamanlarda borsadaki birkaç teşebbüsü hatırı sayılır miktarda para kaybetmesine sebep olmuştu. Bu para kaybı kendisine o kadar ağır gelmişti ki, Dallas'ın imzasını taklit ederek, arkadaşının bankadaki hesabından 500 İngiliz lirası çekmişti. Barlow, eninde sonunda bu sahtekârlığın farkına varacak olan Dallas'tan merhamet ummasının abes olduğunu çok iyi biliyordu.

Masanın üstündeki zehirli konyak şişesi, Barlow'un planının temel taşıydı. Zira Barlow, Dallas'ın, âdetlerine bağlı olduğunu pek iyi biliyordu. Apartımana döner dönmez adamcağızın, bardağına konyak doldurucağı ve bunu bir defada yuvarlayacağı muhakkaktı.

O akşam pokere davetli olduğundan ancak geceyarısı eve gelebileceğini söylemişti. Barlow o saatten evvel gezmeye çıkacak, eve dönünce de arkadaşını ölü olarak bulacaktı. Bardağı yıkayıp şişeye zehirsiz konyak doldurduktan sonra, bir doktor çağıracak ve üzgün ve şaşkın arkadaş rolünü oynayacaktı.

Dallas'ın tansiyonunun yüksek olduğu bilindiğinden, doktor bu ölümü şüphesiz tabii karşılayacaktı. Vaziyetten şüphelenip bir otopsi yaptırsa bile, Barlow'un aleyhinde bir delil yoktu ki...

Dışarıda çiseleyen yağmur, havanın kasvetini arttırmak bakımından kesif Kasım sisiyle âdeta yarış ediyordu.

Etrafına bakınmadan yolun üzerine çıkan Barlow'un, bir fren gıcırtısı ve bir adamın acı çığlığını duymasiyle vücudünde şiddetli bir acı hissetmesi bir oldu.

Derken sanki kilometrelerce uzaktan geliyormuş gibi Dallas'ın, o nefret ettiği sesini işitti: «Vay canına, bizim Barlow'muş!»

Kendisine asırlar kadar uzun gelen bir zamandan sonra Barlow, dişlerinin arasına bir bardağın dayandığını hissetti. Dallas tatlı bir sesle, «Bunu iç kardeşim.» diyordu. «İçkiden nefret ettiğini biliyorum ama kendine gelir gelmez bana teşekkür edeceksin.»

Barlow dişlerini sıkmaya çalıştı. Fakat kasları artık ona itaat etmiyordu. Konyağın boğazını ısıttığını hissetmesiyle beyninde şekillenen çığlığı artık kimsenin duyamıyacağını anladı.

KADIN KULÜBÜ

Kış yaklaşırken

1965 modası yenilikleri arasında en fazla tutulanı asorti yün kazak ve yün örme çoraplardır. Bilhassa genç kızlar ve kırk yaşına kadar genç kadınların çok rağbet ettiği bu takımlar çeşitli kumaşlardan ve desenlerden yapılmaktadır. Bunların arasında elde örülmüş yün çorap ve kazaklar, emprime yünlüden bluzlar ve aynı kumaştan çoraplar görülüyor. Yün jarseden, orlondan, muz naylondan ve daha birçok çeşitli kumaslardan bu takımlar yapılıyor. Bazı takımlarda ise çorapların deseni ile bluz kollarının desenleri aynı oluyor. Meselâ deri bir kazağın yün kolları ile çoraplar aynı desen ve renkte yapılıyor.

Kışın soğuk günleri için hazırlanan ve halen Avrupa da giyilen bu takımlar bu yıl moda olan kısa topuklu ayakkabılarla çok hoş ve şık durmaktadır.

Üç kız kardeş ve aşk

Selâmlık

Tarık Bener

«TARIK Bey, 23 yaşında ve Eczacılık Fakültesi son sınıf öğrencisiyim. Semtimizde yaşları sırasıyla 23, 21 ve 18 olan üç kızkardeş ile tanıştım. İki aydanberi her hafta sonu beraber gezmeye çıkar, kendi çapımızda eğlenmeye çalışırız. Ben tahsilimi, ve askerliğimi düşünerek, ilk baştan 18 yaşında olana daha fazla sempati beslemeye başladım. Kızın da fikirlerini öğrendim. Çok müsbet. Fakat iki ablası da bana karşı aynı derecede sempati besliyorlarmış. Dolayısiyla kızcağız ablalarının yanında çekingen davranmak zorunda kalıyor. Ben kimsenin izzet-i nefsini rencide etmemek için sevdiğim kızdan vazgeçmek niyetindeyim ne dersiniz?»

M.Ö. (Çarşıkapı)

SİZİN en küçük kardeşi kuvvetle sevdiğiniz biraz şüpheli görünüyor bana.. Önce tahsilinizi ve askerliğinizi düşünerek ona «sempati beslemeye» başlamışsınız. Böyle ısmarlama sempatide aşkın kuvveti pek bahis konusu olmamalı... Sonra, başkalarının, yani diğer iki kardeşin izzet-i nefsini rencide etmemek için sevdiğiniz kızdan da feragat etmek niyetinde olduğunuzu söylüyorsunuz. Bu da sizin ufak bir engeli bahane ederek kızdan ayrılacak kadar bağınızın zayıf olduğunu gösterir.. Kendinizi samimi olarak, cesaretle bir yoklayın.. Kızı gerçekten seviyorsanız, hiç tereddüt etmeyin. Bu işlerde öyle izzet-i nefis filân bahis konusu değildir. Sizin asıl yapmanız gereken, ablalarına bilhassa küçük kıza sevginiz olduğunu bir an önce belirtmenizdir ki, onlar da sizin üzerinizde «sempatilerini» ona göre ayarlasınlar.»

7 YANLIŞ

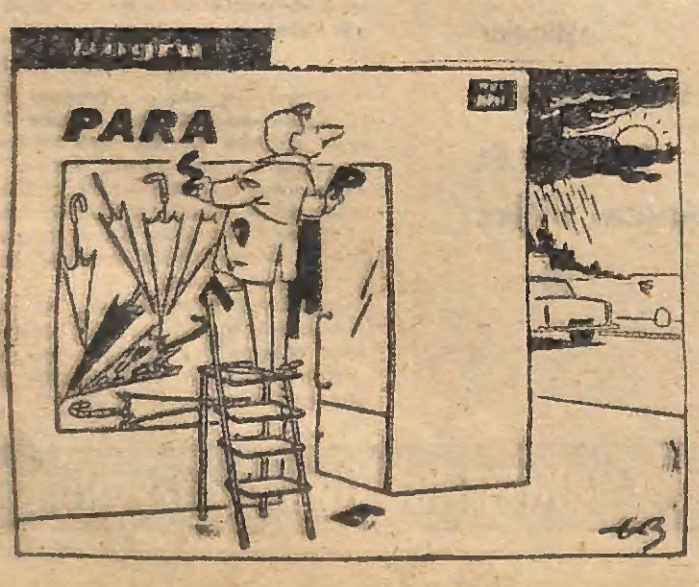

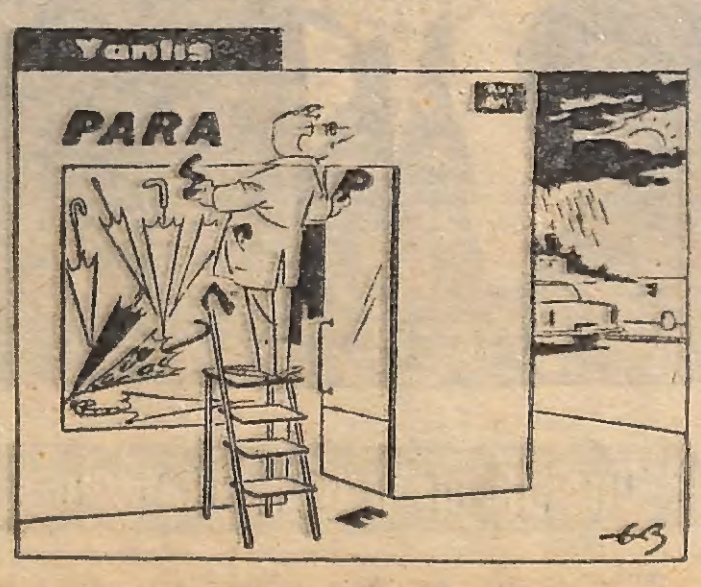

RESSAM ünlüleri resmi kopya ederken yedi yanlış yapmış. Bunları bulabilir misiniz Eğer bulamazsanız, Cevaplar Sütununa bakın.

Cevaplar - Çözümler

Yedi yanlış :

1 — Adamın P harfini tutan kolu üstünde bir fazla siyah çizgi var.

2 — Adamın cebindeki bant değişik.

3 — Adamın pantalonunda bir kırışık var.

4 — Adamın çözdüğü var.

5 — Sağda köşedeki ev daha uzun.

6 — Soldaki kalorifer daha dar.

7 — Vitrinde yatık vaziyette duran çorabın üstünde bir fazla nokta var.

Kusurlarınızı gizlemeyi biliyor musunuz

İşte size bu konuda faydalı olabilecek küçük bir bilgi hazinesi:

8 tip kadın vücudu gözönüne alınarak hazırlanmıştır. Dar bedenliler, kısa boylular, uzun boylular, şişmanlar, her tip kadın hemen hemen bu tasnife uymaktadır. Yanda bir numarada görülen tip (1) numaradaki kadın iri yarı bir tiptir. (2) numara dar göğüslü, geniş kalçalı kadın tipini göstermektedir. (3) Kalça ve omuzları geniş olan tiplerdir. (4) numara ise geniş omuzlu, dar kalçalı olanlardır. Altta görülen (1) numarada yine aynı tip geniş omuzlu dar kalçalı kadınları göstermektedir. (2) numara zayıf, dar bedenli kadınları, (3) numara kısa bacaklı uzun bedenli kadınları, (4) numara ise çok ufak tefek kadınları göstermektedir. 1 numarada gösterilen iri yarı kadınların kürk, dantel, kırma gibi ufki sözlerden kaçınmaları, kısa bedenli geniş omuzlu elbiselerden kaçınmalıdırlar. Dar göğüs, geniş kalçalar ise büst kısımları bedene yapışık veya dekolte şeyler, ufki çizgileri olan elbiseler giymekten kaçınmalıdırlar. Kalça ve omuzları geniş olan tipler vücutlarına asla yapışan şeyler giymemeli ve hatlarını saklıyabilecek bol giyecekleri tercih etmelidirler. Geniş omuz, dar kalçalar ise göğüs kısımlarını büsbütün şişirecek şeylerden kaçınmalıdırlar. Zayıf kadınların kol ve omuzlarını açıkta bırakan dekolte elbiselerden dar kollu bluzlardan kaçınmalarını tavsiye ederiz. Kısa bacaklı uzun bedenli kadınlar beli düşük elbiselerden, kısa bluzlardan ve yüksek ökçeli ayakkabılardan kaçınmaları faydalıdır. Ufak tefekler için söyliyeceğimiz ise saçlarını uzatmaktan, geniş yakalı elbiselerden, geniş bluzlardan, yüksek belli elbiselerden kaçınmaları olacaktır.

DİĞARCIK

■ **PATATES** haşlandıktan sonra suyunu atarız. Bundan daha tabii birşey olamaz. Ama, bu suyun, gümüş takımları için, piyasadaki hazır tozlardan daha mükemmel bir temizleyici olduğunu da çoğumuz bilmeliyiz. İnanmazsanız deneyin. Gümüş takımlarını bir alüminyum kaba koyduktan sonra içinde patates haşladığımız kaynar suyu üzerlerine dökün. Pırıl pırıl parladıkların göreceksiniz. Artık bütün iş gümüş çatal bıçağı çıkarıp çalkalamaktan ibaret.

● **YENİ** sabun aldığınız ayakkabı parmaklarınızı yakıyorsa uç kısmına akşamdan nemli bir bez koyun ve bütün gece öylece bırakın. Deriden asitli madde kaybolacak ve tekrar giydiğiniz zaman rahat edeceksiniz.

■ **EVİNİZDE** daima kullandığınız alüminyum veya metalden yapılmış tepsi, çatal, bıçak ve kaşık gibi eşyayı kolayca temizleyip parlatabilirsiniz. Metal olmayan, porselen veya plâstikten yapılmış derince bir kâsenin içine sıcak su koyun ve buna 1 dolu yemek kaşığı soda ilâve edin. Karıştırın. Temizleyeceğiniz eşyayı bu suyun içine atın. Bir-iki dakika bekletin. Bol suda çalkalayın kuruladıktan sonra yerine kaldırın.

● **KOKTEYL** ve şampanya bardakları, içine içki boşaltılmadan evvel, ağızları buzdolabında veya masada, buz kovasındaki buzun içine sokulup, 1-2 dakika soğutulmalı, sonra içine içki konarak servis yapılmalıdır.

Kaktüs severler için faydalı bilgiler

Yaz mevsimi başlarken kar bilse kaktüsleri açık havada tutun, ama bu arada yakıcı güneşe maruz kalmamalarına bilhassa dikkat edin. Bu müddet zarfında bolca sulayabilirsiniz. Sonbaharın başlaması ile ise sulama işine son verin ki sıcak mevsim boyunca çıkan filizler gelişebilsin. Kışın kaktüsleri 3 ilâ 10 derecede muhafaza etmek doğru olur. Bu aylar içinde de fazla su istemezler. (Kışın çiçek açan kaktüsler bunda bir istisna teşkil eder). Saksı değiştirme işi ancak ilkbaharda yapılmalı ve tomurcuklandıkları zaman da yerlerini değiştirmemelidir. Aksi halde kuruyup bozulurlar.

— Düzgün duruyor mu çocuklar!..

— Tebrik ederim, gizlemen çok muvaffak!..

Gizli adres

Mark Twain'in dostlarından biri üstada bir mektup göndermek istemiş. Fakat meşhur muharrir, o aralık izini kaybederek tenha bir sayfiyeye çekildiğinden, adresini bilmiyormuş. Düşünmüş taşınmış, nihayet zarfın üstüne: «Mark Twain, yerini Allah bilir!» diye yazarak postaya atmış.

Mektup dönmüş dolaşmış, nihayet açıkgöz bir posta memurunun alâkası sayesinde meşhur yazarın eline geçmiş. Mark Twain, dostunun sorduğu suale cevap verirken, mektubuna şu sözleri de ilâve etmiş:

«İyi, güzel ama, şu Allaha da kızdım doğrusu, benim gizli tuttuğum adresimi ne diye ötekine berikine ifşa eder!»

— Sakın kımıldamayın lütfen!..

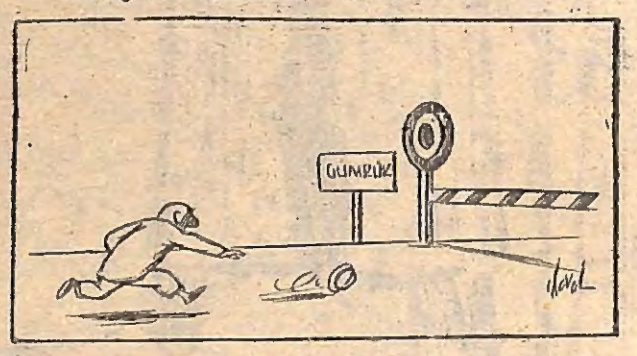

YAZISIZ

Cevap

Beethoven'in — zenginliği ile şöhret bulmuş — kardeşi Johann son derece hasistir. Para sıkıntısı içinde kıvranan biraderinin kendisinden biraz yardım beklediğini bildiren mektuba son derece acı bir cevap yazar ve Ludwig'in bu gibi şeylerden vazgeçmesini, mümkünse, başının çaresine bakmasını da ilâve ederek — mutadı veçhile — mektubun altını şu şekilde imzalar: «Johann van Beethoven, Çiftlik sahibi.»

Bu kaba satırlarla inciten bestekâr mektubun kenarına şunları yazarak geri gönderir:

Çiftlik sahibi Johann van Beethoven'e:

Parana ihtiyacım vardı, fakat nasihatlerine değil.

Ludwig van Beethoven, Beyin sahibi..

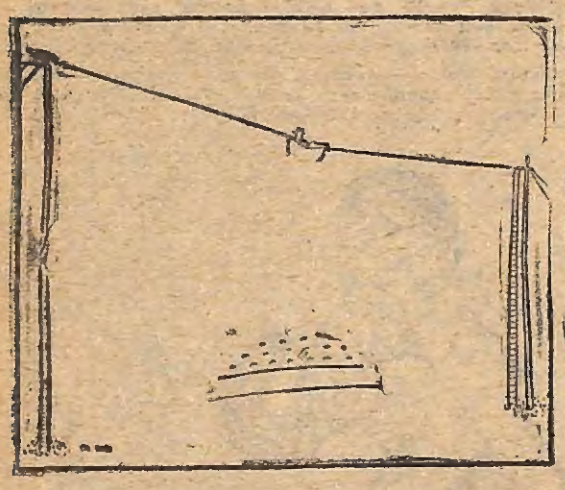

YAZISIZ

Gene iyi!..

Hasisin biri barsaklarından hastalanmış Zeytinyağiyle şırınga tavsiye etmişler. Yapmış ve çıkan zeytinyağlar için uşağına şöyle emir vermiş:

— Bunları israf etme kandilde yakarız.

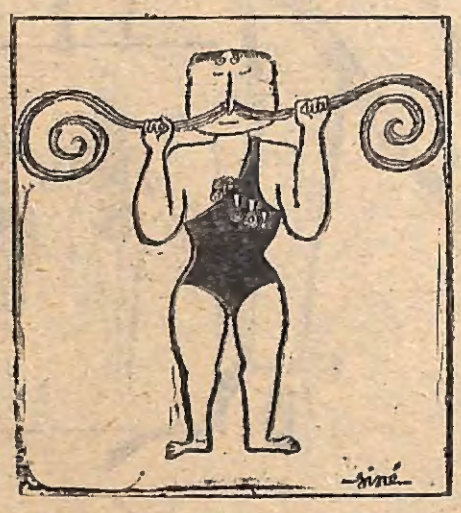

O bugün değil ki!..

Bir adam evlenir ve hizmetçisini bir köşeye çekerek evde olup bitoni kendisine haber verirse kendini memnun edeceğini söyler. Aradan birkaç gün geçtikten sonra evine gelirken kapıdan bir adamın çıktığını görür. Hizmetçiyi çağırıp sorar:

— Bugün eve kim geldi?

— Kimse gelmedi.

— Doğru söyle. Ben şimdi kapıdan bir erkek çıkarken gördüm.

— Ha!.. O bugün değil, dün akşamdan gelmişti.

Bir bilene!...

Sultan Selimin şiripençeden vefat ettiği bilinmektedir. Bu çıban için bir gün:

— Omuzlarımın arasında bir şey acır durur. Acaba diken mi ola?

Deyince nedimi Hasan Can bakıp çıbanı görmüş, derhalara muayene ettirmesi lüzumunu hatırlatmış, fakat Selimden şu cevabı almıştı:

— Bir çelebi değilim ki bir çıbanla etibbaya müracaat edelim.

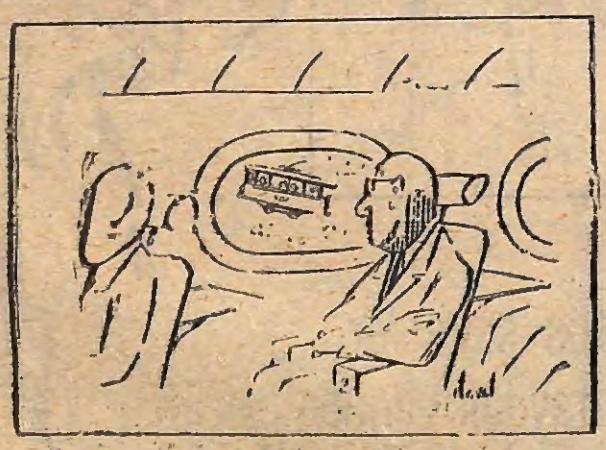

YAZISIZ

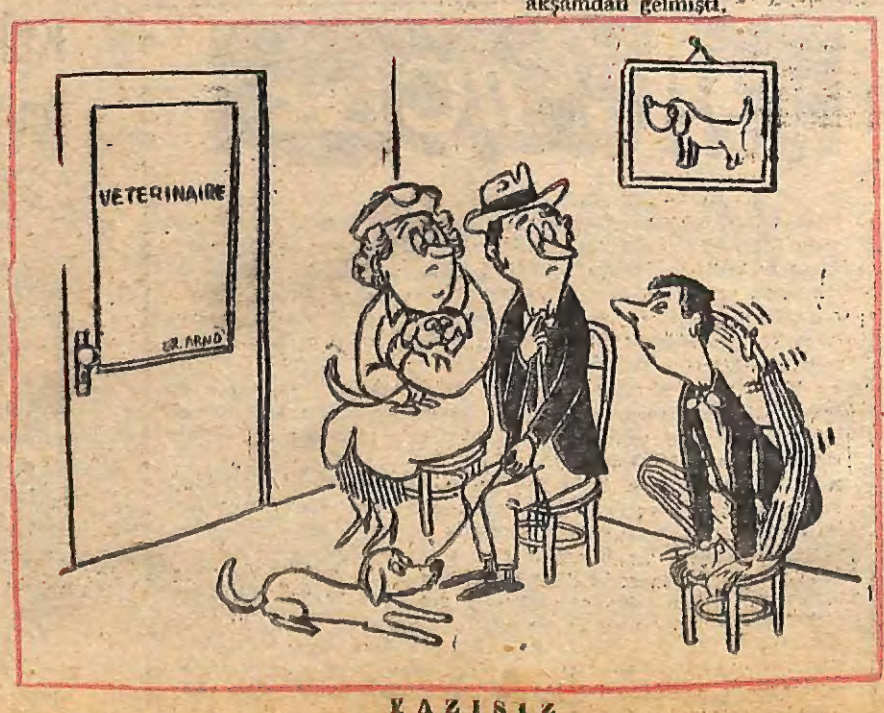

YAZISIZ

YAZISIZ

Kabahat onun değil

Bir sarhoş sokak ortasında sızmış yatarmış. Birisi geçerken yanındakine:

— Bak, demiş, şurakı ne fena şeydir

Sarhoş başını kaldırıp cevap vermiş:

— Kabahat rakının değil benim. Çünkü ben içtiğim zaman pek ayarlıyamam da yatağıma değil de hep böyle sokağa düşerim.